

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **K. P. i M. C.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 21 listopada 2024 r., wniosku obrońcy skazanych o wstrzymanie wykonania, objętego wnioskiem o wznowienie postępowania sądowego, prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2020 r., sygn. akt II AKa 207/19, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 14 czerwca 2019 r., sygn. akt II K 82/17,

na podstawie art. 532 § 1 i 3 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k.

postanowił
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Stanowiący integralną część wniosku o wznowienie postępowania sądowego wniosek o wstrzymanie wykonania objętego nim wyroku, nie zasługiwał na uwzględnienie.

Wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku na podstawie art. 532 § 1 k.p.k., w tym także – w postępowaniu wznowieniowym (z mocy odesłania do ww. przepisu zawartego w art. 545 § 1 k.p.k.), jako ingerujące w zasadę bezzwłocznej wykonalności prawomocnych orzeczeń (art. 9 § 2 k.k.w.), może nastąpić tylko wyjątkowo.

Przedmiotem postępowania wznowieniowego jest wyrok, któremu przysługuje walor prawomocności. W układzie procesowym, o którym mowa w art. 544 § 2 k.p.k., (jaki wystąpił *in concreto*), jest to wyrok sądu odwoławczego. Fakt ten rodzi nie tylko konsekwencje w sferze formalnej, tzn. brak możliwości dalszego zaskarżenia takiego wyroku w drodze zwykłych środków odwoławczych, ale oznacza również, że orzeczenie to objęte jest domniemaniem prawidłowości ocen i ustaleń składających się na jego podstawę faktyczną, jak i trafności zawartych tam ocen i rozstrzygnięć prawnych.

Wynikające z art. 532 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. szczególne uprawnienie Sądu Najwyższego działającego jako Sąd wznowieniowy, wymaga potwierdzenia, że w sprawie zaistniały szczególne, nadzwyczajne względy nakazujące pozbawienie w tym trybie prawomocnego wyroku atrybutu wykonalności.

Powodem ku temu może być zasadność argumentacji przedstawionej na poparcie wniosku złożonego w trybie stosownych przepisów rozdziału 56 k.p.k., stwarzająca wysokie prawdopodobieństwo wznowienia postępowania. Okoliczność ta musi być jednak dostrzegalna już „na pierwszy rzut oka”, skoro procedowanie w oparciu o art. 532 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. następuje przed merytorycznym rozpoznaniem wniosku o wznowienie. Gdy trafność tej argumentacji nie jest – na tym etapie – oczywista, samo zwrócenie się z wnioskiem o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku nie uzasadnia odstąpienia od wspomnianej na wstępie zasady bezzwłocznej wykonalności prawomocnych orzeczeń (zob. m.in. post. SN z 9.02.2023 r., V KK 681/21).

Przedmiotowy pogląd, sformułowany na kanwie postępowania kasacyjnego, znajduje tym większe zastosowanie w przypadku postępowania wznowieniowego, które z założenia cechuje jeszcze większy poziom sformalizowania i stopień zawężenia podstaw wznowieniowych. Zwłaszcza w przypadkach, o których mowa w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a-c k.p.k., Sąd Najwyższy obowiązany jest dokonać oceny zaoferowanych przez stronę nowych faktów lub dowodów, czyniąc to w otoczeniu dowodowym dorobku postępowania instancyjnego, pod kątem podważenia trafności prawomocnego wyroku, co następuje w toku merytorycznego rozpoznania wniosku o wznowienie.

Wykorzystanie możliwości wynikającej z art. 532 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. przed rozpoznaniem samego wniosku o wznowienie, zastrzeżone zostało do przypadków, w których wystąpienie pomyłki sądowej prowadzącej do niesłuszności skazania, jest widoczne w sposób niemalże niebudzący żadnych wątpliwości, jaskrawych, wręcz niepodlegających dyskusji.

W niniejszej sprawie, na obecnym jej etapie, Sąd Najwyższy – po wstępnym zapoznaniu się z treścią i pisemnymi uzasadnieniami wydanych w sprawie wyroków, jak również wnioskiem o wznowienie i wskazanymi tam faktami i dowodami, nie przyjął, jakoby podniesione tam argumenty przekonywały o trafności i skuteczności nadzwyczajnego środka zaskarżenia bez potrzeby prowadzenia pogłębionych rozważań, a więc przed jego rozpoznaniem. Niezależnie bowiem od tego, jak zasadność i skuteczność wniosku o wznowienie ocenia sam jego autor, ocena sposobu przeprowadzenia postępowania oraz zapatrywań wyrażonych przez orzekające w sprawie Sądy nie pozwalają – przynajmniej na obecnym etapie procedowania – na jednoznaczne wnioskowanie o wadliwości dowodowej postępowania polegającej na braku możliwości poznania przez orzekające w sprawie Sądy dowodów zaoferowanych obecnie, a waga i znaczenie tychże dowodów są doniosłe na tyle, że rodzą bardzo wysokie prawdopodobieństwo wznowienia procesu.

Nie można przy tym pominąć, że również prokurator w pisemnej odpowiedzi na wniosek o wznowienie postuluje jego oddalenie.

We wniosku nie odwołano się również do żadnych okoliczności, których wystąpienie w sposób nieuzasadniony z wielokrotnia dolegliwość wynikającą z konieczności wykonania wobec skazanych kary pozbawienia wolności, wskazujących na niebezpieczeństwo wystąpienia skutków nieodwracalnych i zasadniczo niemożliwych do zrekompensowania. (zob. post. SN z 13.04.2023 r., III KK 109/23).

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy uznał, że w sprawie niniejszej nie zachodzą dostateczne podstawy do zastosowania nadzwyczajnej instytucji przewidzianej w art. 532 § 1 k.p.k.

Dlatego orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

WB.

r.g.